

МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ МВС УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ, ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ

OPERATING METHODS OF THE SERVICE CENTERS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE: ESSENCE, CONCEPT AND TYPES

Слободенюк І.В., к.ю.н.,
докторант кафедри поліцейського права
Національна академія внутрішніх справ

У статті на основі аналізу чинного законодавства України та поглядів вчених з'ясовано та визначено методи діяльності сервісних центрів МВС України та проведено їх систематизацію. Розкрито сутність правової конструкції «методи діяльності сервісних центрів Міністерства внутрішніх справ України» та окреслено розподіл їх на види. Обґрунтовано, що методи діяльності сервісних центрів Міністерства внутрішніх справ України – це сукупність засобів та прийомів, за допомогою яких досягається мета та завдання, функції органів системи сервісних центрів МВС України, реалізуються повноваження та компетенція. Акцентовано увагу на тому, що система сервісних центрів Міністерства внутрішніх справ України утворена як юридична особа публічного права. Розкрито, що система сервісних центрів МВС України складається із Головного сервісного центру МВС України, регіональних та територіальних органів.

Встановлено, що до методів діяльності сервісних центрів МВС України належать: (1) переконання; (2) примус; а також (3) методи: (а) прямого впливу (адміністративні); (б) непрямого впливу (економічні); (в) соціально-психологічні. Акцентовано увагу на тому, що метод переконання в діяльності сервісних центрів МВС України полягає у додержанні встановлених правил, яких мають дотримуватися посадові особи системи сервісних центрів МВС України під час виконання своїх функцій, завдань та повноважень. Обґрунтовано, що метод заохочення в діяльності сервісних центрів МВС України належить до форм методу переконання. Розкрито, що в діяльності сервісних центрів МВС України доцільно виділити такі групи заходів адміністративного примусу, а саме: (1) заходи адміністративного попередження; (2) заходи адміністративного припинення; (3) заходи адміністративного стягнення; (4) заходи адміністративно-процесуального забезпечення. Зроблено висновок, що методи діяльності сервісних центрів МВС України становлять собою систему, тобто цілісну, внутрішньо узгоджену сукупність, а тому мають застосовуватися комплексно.

Ключові слова: методи, переконання, адміністративний примус, система сервісних центрів МВС України, адміністративно-правове регулювання.

Based on the analysis of the current legislation of Ukraine and the points of view of scientists, the article establishes and defines the methods of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and their systematization. The essence of the legal structure "methods of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine" is revealed and their distribution into types is outlined. It is substantiated that the methods of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine are a set of means and techniques with the help of which the goal, tasks and functions of the bodies of the system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine are achieved, powers and competence are realized. Attention is focused on the fact that the system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine was created as a legal entity of public law. It is revealed that the system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine consists of the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, regional and territorial bodies.

It has been established that the methods of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine include: (1) persuasion; (2) coercion; and also (3) methods: (a) direct influence (administrative), (b) indirect influence (economic), (4) socio-psychological method. Attention is focused on the fact that the method of persuasion in the activities of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine is to comply with the established rules that officials of the system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine must adhere to in the performance of their functions, tasks and powers. It is substantiated that the method of encouragement in the activities of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine belongs to the forms of the method of persuasion. It is revealed that in the activities of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, it is advisable to distinguish the following groups of measures of administrative coercion, namely: (1) measures of administrative prevention; (2) measures of administrative restraint; (3) measures of administrative penalty; (4) measures of administrative and procedural support. It is concluded that the methods of activity of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine constitute a system, that is, an integral, internally coordinated set, and therefore should be applied in a comprehensive manner.

Key words: methods, beliefs, administrative coercion, the system of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, administrative and legal regulation.

Постановка проблеми. Проблему методів будь-якої діяльності можна розглядати з погляду співвідношення більш загальних понять – мети цієї діяльності та засобів її досягнення [1, с. 32]. Усі методи, що використовуються в управлінні, пов'язані між собою, доповнюють один одного, використовуються в органічній єдності [2, с. 244]. Діяльність правоохоронних органів проявляється у відповідних методах. Такі методи мають застосовуватись відповідно до закону. В сучасних умовах реформування органів внутрішніх справ і створення «публічно-сервісної держави» вивчення методів діяльності сервісних центрів МВС України має теоретичне та практичне значення. Крім того, такі методи діяльності є недостатньо дослідженими науковцями-адміністративістами, що і вказує на актуальність вибраної теми цієї роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У юридичній науці окремим питанням визначення видів методів управління приділяли увагу такі українські й зарубіжні вчені, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, Т.О. Коломоєць,

М.М. Тищенко, О.М. Шевчук та інші. Так, І.В. Зозуля провів аналіз сутності поняття «нові форми і методи діяльності органів внутрішніх справ» та їх трактовки в новітніх програмних документах з питань реформування МВС України, якими наразі є Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ і розвитку органів внутрішніх справ України [3]. М.П. Гурковський та С.С. Єсимов досліджували основні форми і методи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні [4]. П.О. Комірчий окреслив специфіку методів діяльності органів публічної служби у правоохоронній сфері України [5]. О.М. Ключев звернув увагу на форми та методи профілактичної діяльності органів внутрішніх справ на місцевому рівні [6]. Ф.Ф. Краснояров вивчив форми і методи управління органами внутрішніх справ у забезпеченні законності та правопорядку [7] тощо. Однак питання критеріїв класифікації методів діяльності органів внутрішніх справ в наукових джерелах донині залишаються дискусійними, а в сфері надання сервісних

послуг – взагалі опинилися поза увагою науковців і тому потребують вивчення.

Мета статті – аналіз методів діяльності сервісних центрів МВС України, а також надання пропозицій щодо їх систематизації.

Виклад основного матеріалу. У 2015 році було створено Головний сервісний центр МВС та його регіональні підрозділи як юридичні особи публічного права [8]. Головний сервісний центр МВС України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, наказами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням. Головний сервісний центр МВС підпорядковується Міністерству внутрішніх справ України та є міжрегіональним територіальним органом з надання сервісних послуг МВС України [9]. Тобто система надання сервісних послуг МВС України складається із Головного сервісного центру МВС України, регіональних та територіальних органів.

Так, Головний сервісний центр МВС України: (1) надає платні та безкоштовні послуги; (2) здійснює комплекс заходів з організації та забезпечення діяльності системи сервісних центрів МВС України; (3) удосконалює процедури надання адміністративних послуг; (4) узагальнює практику застосування законодавства з питань діяльності системи сервісних центрів МВС України; (5) розробляє та вносить Міністру внутрішніх справ України пропозиції щодо поліпшення діяльності системи сервісних центрів МВС України [9].

Дефініція «методи діяльності сервісних центрів МВС України» у чинному законодавстві не визначена. На думку М.В. Цвіка та О.В. Петришина, під час здійснення юридичної діяльності державні органи використовують також різноманітні методи – прийоми, засоби і способи, за допомогою яких справляється вплив на суспільні відносини [10, с. 397]. Надалі для визначення «методів діяльності сервісних центрів МВС України» розглянемо категоріальні дефініції у співвідношенні з правовими конструкціями, а саме «методи управління», «методи державного управління», «методи діяльності» державного органу.

Однак спочатку зупинимося на розумінні змісту терміну «метод». Поняття «метод» походить від грецького «methodos» і означає шлях дослідження чи пізнання, теорія, вчення. В етимологічному розумінні «метод» – це сукупність прийомів або операцій практичного чи теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретної задачі [11, с. 162]. Е юридичному словнику «метод» трактується як прийом, спосіб чи образ дії [12, с. 339]. О.М. Шевчук дефініцію «метод» визначає як спосіб, прийом, досягнення поставленої мети [13, с. 74]. О.Д. Єршов вважає, що метод – це сукупність прийомів і способів впливу на керований об'єкт для досягнення поставлених організацією цілей [14, с. 85]. Т.О. Коломоєць термін «метод» у загальноприйнятому розумінні визначає як спосіб чи прийом здійснення чого-небудь, засіб досягнення поставленої мети [15, с. 193]. Таким чином, метод – це сукупність прийомів або операцій впливу на керований об'єкт для досягнення поставлених цілей.

З наукової позиції Ю.П. Битяка, під методами управління слід розуміти науково-обґрунтовані, дозволені законом способи впливу на керовані об'єкти в цілях найбільш правильного оперативного рішення управлінських завдань та досягнення максимальної ефективності управління [16, с. 157]. С.Г. Стеценко вказує, що методи державного управління – це способи і засоби впливу органів державного управління чи посадових осіб на керовані об'єкти [17, с. 175]. Т.О. Коломоєць методи державного управління визначає як способи і засоби впливу органів державного управління чи посадових осіб на керовані об'єкти

[18, с. 121]. Д.М. Бахрах наголошує, що методи діяльності є засобами здійснення цілей, а методи управління – засобами, способами, прийомами цілеспрямованого впливу на керовану соціальну систему. Автор також зазначає, що розуміння методу перш за все пов'язане з діяльністю, з процесом. Однак не з будь-якою діяльністю, а з цілеспрямованою [19, с. 74, 75]. Отже, методи діяльності сервісних центрів МВС України є засобами здійснення цілей та завдань у сфері сервісних послуг.

Визначимо сутність методів діяльності органів внутрішніх справ. Так, П. Комірчий розуміє під методами діяльності органів публічної служби у правоохоронній сфері нашої держави сукупність передбачених законодавством прийомів, засобів й способів досягнення мети в правоохоронній сфері – вирішення поставлених у ній завдань (приміром, охорона конституційного ладу, суверенітету та територіальної цілісності держави, захист громадян; запобігання та протидія протиправній діяльності; забезпечення та розвиток системи правоохорони), у разі застосування яких найбільш оптимальним чином досягається бажаний результат діяльності у відповідній сфері органу та його кадрового складу (чи частини цього кадрового складу) [5, с. 97]. Так, І.П. Голосніченко та Я.Ю. Кондратьєва під методами адміністративної діяльності поліції розуміють передбачені адміністративно-правовими нормами різноманітні засоби, прийоми і способи, за допомогою яких міліція здійснює вплив на суспільні відносини з метою реалізації своїх правоохоронних завдань та функцій [20, с. 30]. Під методом адміністративної діяльності Національної поліції, на думку О. Карась, слід розуміти цілеспрямований спосіб поведінки, набір дій та засобів, які повторюються і ведуть до: (а) вирішення завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку; (б) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; (в) протидії злочинності; (г) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [21, с. 115]. Д.О. Карбовський вказує, що методи адміністративно-правового регулювання діяльності територіальних органів Національної поліції України – це інструменти адміністративно-правового регулювання, які за своєю суттю є способами та прийомами впливу територіальних органів Національної поліції України на окремих осіб, суспільство та органи влади з метою виконання поставлених перед ними законних завдань, функцій та повноважень [22, с. 164]. А.Т. Комзюк методи адміністративної діяльності органів внутрішніх справ визначає як різноманітні засоби, прийоми та способи, за допомогою яких останні здійснюють вплив на суспільні відносини з метою реалізації своїх правоохоронних завдань і функцій [23, с. 19]. На нашу думку, під методами діяльності сервісних центрів МВС України слід розуміти сукупність засобів та прийомів, за допомогою яких досягається мета, завдання та функції органів системи сервісних центрів МВС України, реалізуються повноваження та компетенція.

Методи діяльності державного органу мають різноманітні критерії класифікації. О.І. Безпалова вказує, що ключовими методами реалізації правоохоронної функції держави є адміністративні, економічні та соціально-психологічні. У рамках адміністративних методів реалізації правоохоронної функції держави окремі суб'єкти можуть застосовувати методи переконання та примусу, прогнозування та планування, координації, субординації, методи перевірки, заслуховування й аналізу інформації, узагальнення матеріалів тощо. Крім того, застосування відповідних адміністративних методів під час реалізації правоохоронної функції держави залежить від суб'єкта, на який покладено обов'язок щодо реалізації цієї функції, його завдань і повноважень [24, с. 142]. Інші вчені відносять до методів управлінської діяльності організаційні,

адміністративні, економічні, соціально-психологічні та інші методи [2, с. 244]. С.Г. Стеценко залежно від міри використання владних повноважень поділяє методи на: (1) переконання; (2) заохочення; (3) примус; а залежно від характеру впливу суб'єкта на об'єкт управління на методи (а) прямого впливу (адміністративні) та (б) непрямого впливу (економічні) [17, с. 176]. А.Т. Комзюк вважає, що основними методами в правоохоронній діяльності є переконання та примус [23, с. 19]. О.М. Бандурка залежно від характеру (змісту) впливу розрізняє адміністративні (організаційно-розпорядчі) й економічні методи управління [25, с. 347]. В.М. Плішкін та Ю.Ф. Кравченко доповнюють ці методи соціально-психологічним методом [26, с. 345]. На наш погляд, до методів діяльності сервісних центрів МВС України слід віднести: (1) переконання; (2) примус; (3) методи (а) прямого впливу (адміністративні) та (б) непрямого впливу (економічні); (4) соціально-психологічні тощо. Розглянемо окремі із них.

Метод переконання використовується поліцією не тільки під час вирішення завдань правового виховання громадян, а й як основний метод ефективної організації своєї діяльності, що стимулює особовий вплив на високопродуктивну працю, дисциплінованість, творчу активність і відповідальне ставлення до справи за допомогою застосування різних заходів переконання (виховних, заохочувальних та інше) [4, с. 180]. Як зазначає С.Г. Стеценко, переконання як метод державного управління полягає в застосуванні способів впливу на свідомість та поведінку людей і проявляється у використанні роз'яснювальних і виховних заходів із метою дотримання вимог чинного законодавства [17, с. 97]. Метод переконання реалізується в різних формах, які доцільно звести у такі групи: (а) правове виховання; (б) постійне інформування населення про стан правопорядку і боротьби із злочинністю; (в) агітаційно-роз'яснювальна робота серед населення; (г) критика антигромадських проявів; (д) застосування заходів заохочення; (е) робота з правопорушниками, особами з так званих груп ризику; (є) поширення та популяризація передового досвіду боротьби з порушеннями громадського порядку тощо [6, с. 101]. З огляду на вищенаведене метод переконання в діяльності сервісних центрів МВС України полягає у дотриманні встановлених правил, яких мають дотримуватися посадові особи системи сервісних центрів МВС України під час виконання своїх функцій, завдань та повноважень.

На окрему увагу заслуговує метод заохочення (стимулювання), який поряд із методами переконання та примусу може бути засобом впливу через інтереси та свідомість на сумлінне, якісне та добросовісне виконання обов'язків у сфері надання сервісних послуг. Так, С.В. Ківалов та Л.Р. Біла вказують, що заохочення є таким способом впливу, який через інтереси й свідомість спрямовує волю людей на здійснення корисних з погляду суб'єкта публічного адміністрування дій [27, с. 156]. В.Б. Авер'янов наголошує, що заохочення – це публічне визнання заслуг юридичної і фізичної особи у виконанні адміністративно-правових або громадських обов'язків [28, с. 87]. Ми

погоджуємося з цією думкою. З нашого погляду, метод заохочення в діяльності сервісних центрів МВС України належить до форм методу переконання.

Коли методи переконання в діяльності сервісних центрів МВС України не мають впливу на об'єкт управління, то тільки в цьому разі можна застосовувати метод «примусу», частіше йдеться про адміністративний примус. У положеннях Закону України «Про національну поліцію» визначено поняття поліцейський захід як дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується виконавцями покладених на поліцію повноважень (ст. 29). До таких заходів віднесено: (1) превентивні поліцейські заходи (ст. 31) та (2) поліцейські заходи примусу [29].

На думку А.Т. Комзюка, державний примус є методом впливу держави на свідомість і поведінку осіб, що допускають протиправні вчинки. Вказаний інститут виявляється у застосуванні встановлених правовими нормами заходів впливу морального, майнового, фізичного та іншого характеру, які мають на меті попередження правопорушень, покарання та виховання правопорушників і застосовуються незалежно від волі та бажання правозобов'язаних суб'єктів [23, с. 30, 31]. Слід погодитися з поглядом Ю.П. Битяка, який укажує, що примус слід розуміти як «систему засобів психологічної або фізичної дії на свідомість та поведінку людей з метою досягнення чіткого виконання встановлених обов'язків, розвитку громадських відносин у рамках закону, забезпечення правопорядку та законності». Також автор розрізняє такі групи заходів адміністративного примусу: (1) заходи адміністративного попередження; (2) заходи адміністративного припинення; (3) заходи адміністративного стягнення; (4) заходи адміністративно-процесуального забезпечення [16, с. 109]. У цій роботі має значення адміністративний примус. Враховуючи вищенаведене, на нашу думку, в діяльності сервісних центрів МВС України доцільно виділити такі групи заходів адміністративного примусу, а саме: (1) заходи адміністративного попередження; (2) заходи адміністративного припинення; (3) заходи адміністративного стягнення; (4) заходи адміністративно-процесуального забезпечення. Наведені вище методи діяльності сервісних центрів МВС України не є вичерпними і, звичайно ж, можуть бути доповнені іншими.

Висновки. Під методами діяльності сервісних центрів МВС України слід розуміти сукупність засобів та прийомів, за допомогою яких досягається мета, завдання та функції органів системи сервісних центрів МВС України, реалізуються повноваження та компетенція. До методів діяльності сервісних центрів МВС України слід віднести: (1) переконання; (2) примус; а також (3) методи (а) прямого впливу (адміністративні) та (б) непрямого впливу (економічні); (4) соціально-психологічні та інші. Методи діяльності сервісних центрів МВС України становлять собою систему, цілісну, внутрішньо узгоджену сукупність, а тому мають застосовуватися комплексно.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посібн. за ред Бандурка О.М., Безпалова О.І., Джафарова О.В. та інших. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 242 с.
2. Осовська Г.В. Основи менеджменту : навч. посіб. Київ : Кондор, 2003. 556 с.
3. Зозуля І.В. Нові форми і методи діяльності органів внутрішніх справ: практика проголошення та запровадження. *Форум права*. 2015. № 2. С. 58–63. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2015_2_11.pdf. (дата звернення: 29.07.2020).
4. Гурковський М.П., Єсимов С.С. Основні форми і методи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 4. С. 171–186.
5. Комірчий П.О. Методи діяльності органів публічної служби у правоохоронній сфері України. *Підприємство, господарство і право*. 2019. № 10. С. 95–100.
6. Ключев О.М. Форми та методи профілактичної діяльності органів внутрішніх справ на місцевому рівні. *Форум права*. 2007. № 1. С. 99–103. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2007-1/07komsmr.pdf> (дата звернення: 25.07.2020).
7. Краснояров Ф.Ф. Форми і методи управління органами внутрішніх справ у забезпеченні законності та правопорядку. *Наука і правоохорона*. 2014. № 2. С. 90–94.

8. Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 889. *Офіційний вісник України*. 2015. № 90. Ст. 3024.
9. Про затвердження Положення про Головний сервісний центр МВС (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 26.11.2018 р. № 955) від 07.11.2015 № 1393.URL. <https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya-GSTS>. (дата звернення: 29.07.2020).
10. Загальна теорія держави і права: підручн. за ред. М.В. Цвіка, О.В. Петришина. Харків : Вид-во «Право», 2009. 584 с.
11. Большая Советская Энциклопедия (В 30 томах). Гл. ред. А.М. Прохоров. Изд-е 3-е. Москва, «Советская Энциклопедия», 1974. Т. 16. 616 с.
12. Юридический словарь. Под. ред. А.Н. Азрилияна. Москва : Институт новой экономики, 2007. 1152 с.
13. Шевчук О.М. Методи державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів: поняття та види. *Вісник Харківського нац. ун.-ту імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2014. № 1. С. 74–77.
14. Ершов А.Д. Основы управления и организации в таможенном деле: учеб. пособ. Санкт-Петербург : Изд-во ПГУ, 1999. 415 с.
15. Коломoeць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручн. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с
16. *Адміністративне право України : підручн. За ред. Ю.П. Битяка. Харків : Право, 2012. 654 с.*
17. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2011. 640 с.
18. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / за заг. ред. Т.О. Коломoeць. Київ : Істина, 2010. 480 с.
19. Бахрах Д.Н. Основные понятия теории социального управления. Пермь : Изд-во Перм. ун-та, 1978. С. 74–75.
20. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина : підручн. за ред. І.П. Голосніченка, Я.Ю. Кондратьєва. Київ : КМУЦА, 1999. 178 с.
21. Карась О.В. Особливості закріплення методів адміністративної діяльності Національної поліції в Законі України «Про Національну поліцію». *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. Вип. 2. С. 114–121.
22. Карбовський Д.О. Методи адміністративно-правового регулювання діяльності територіальних органів національної поліції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип.2 (23). Т.3 С. 164–167.
23. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації: моногр. Харків : НУВС, 2002. 336 с.
24. Безпалова О.І. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави : монографія. Харків : НікаНова, 2014. 544 с.
25. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : підручн. за ред. О.М. Бандурки. Харків : Золота миля, 2011. 584 с.
26. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручн. В.М. Плішкін; за ред. Ю.Ф. Кравченка. Київ : НАВС, 1999. 720 с.
27. Ківалов С.В. Біла Л.Р. Адміністративне право України: навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2008. 388 с.
28. Виконавча влада і адміністративне право. За заг. ред. В.Б. Аверьянова. Київ : Ін-юре. 2002. 668 с.
29. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст.379.